

Fábri Péter:

Bécsi gyors

Zenés komédia három felvonásban és három kupében

Zene: Döme Zsolt

Ősbemutató: Józsefvárosi Színház 1982 , rendezte: Iglódi István

Szereplők:

Jászi Judit, híres tragika, korábban kuplékirálynő

Krovács Márta, sanszonett, majd Hajas Lulu, később Kállóy Márta

Pistám, a főkalauz

Történik 1914-ben, 1918-ban és 1924-ben

Megjegyzés: az ősbemutatón négy zenészből álló együttes kísérte az előadást. Jászi Juditot Jobba Gabi, Krovács Mártát Papadimiriu Athina, Pistámat, a főkalauzt Czibulás Péter játszotta.

I. felvonás

A Nyugati Pályaudvaron vagyunk, 1914 júliusában. A FŐKALAUZ jelenik meg a színpadon. A bécsi gyors előtt áll.

FŐKALAUZ: Kérjük kedves utasainkat,
foglalják el helyeiket,
a csarnok egyes vágányáról
négy perc múlva indul az expressz!

Indul a bécsi gyors!
Alig lesz megállás!
Der Wiener Schnellzug fährt ab,
beszállás! Beszállás!

Megjelenik egyetlen kis utazótáskával és egy napernyővel JÁSZI JUDIT, a harmincöt körüli, jelenleg tehát éppen kortalan, nagy és főleg befutott tragika. Előkelő nyári útiöltözék.

JUDIT: Jóestét. Maga kérem itt a kalauz?

FŐKALAUZ: Igen kérem. De főkalauz.

JUDIT: Az se baj. Mondja, ugye, ez itt a bécsi gyors? Tudja, néha olyan szórakozott vagyok, félek, nehogy rossz vonatra szálljak.

FŐKALAUZ: A művésznő! Drága művésznő! Bizony, az ember nagyon könnyen kerül föl egy rossz vonatra. Teljesen jogosan tetszik a művésznőnek aggódni.

JUDIT: Maga ismer engem?

FŐKALAUZ: A művésznőt?! Hát hogya! Hát ki ne ismerné a nagy ... *(nem jut eszébe a név)* ... a nagy ... a nagy ... Jászi Juditot!

(ének) A művésznőt mindenki ismeri!
Hiszen a művésznő ugyebár isteni!

JUDIT: Hogy mindenki, naná, természetes,
de hogy egy kalauz is, hát ez jólesett!

FŐKALAUZ: *(próza)* Főkalauz, kérem!
(ének) Más nincs a művésznőhöz fogható!

JUDIT: Ó maga túloz, habár megható.

FŐKALAUZ: A művésznőt imádja Budapest!
JUDIT: Már megint túloz, honnan veszi ezt?
FŐKALAUZ: A nemzet kakukkját!
JUDIT: Mijét?
FŐKALAUZ: Bocsánat, csalogányát.
JUDIT: Az a Blaháné.
FŐKALAUZ: Pacsirtáját.
JUDIT: Fülemléjét.
FŐKALAUZ: Igenis. Madár, madár. Ahogyan a művésznőnek parancsolni tetszik, kérem.
JUDIT: Maradjunk a fülemlénél.
FŐKALAUZ: Maradjunk. Nekem ganz egal.

(ének) Én mindenben láttam a művésznőt,
én kérem egy rajongó, egy rajongó vagyok,
a családom is elviszem a színházba,
amikor csak, amikor csak jegyet kapok!

(próza) ... illetve ... a feleségem az nem szokott velünk jönni, mert ő nem szereti a színházat ... de viszont ugye a lányom se, mert ő még gyermekecske ... na de hát a fiamat, azt mindig elviszem, kérem! Illetve hogy inkább ő visz el engem, mivel nagy rajongója a színháznak. Pontosabban alkalmazottja. Talán tetszik is ismerni ötöt, díszletmunkás.

JUDIT: Nagy dolog ám az nálunk a Nemzetiben dolgozni.
FŐKALAUZ: Csakhogy ő nem ott van ám! Hanem a Vígbe'. De csak amióta kirúgták a Királyból. Amiért a Csákófalvy művész úrnak fejére ejtette a Bábel tornyát. Valami isteni darab ment, csak hát ezek a címek ...
JUDIT: Szóval nem a Nemzetiben van.
FŐKALAUZ: Nem kérem.
JUDIT: Na hálistennek.

FŐKALAUZ: Nem tetszik ismerni? Pedig mi mindenben megnéztük a művésznőt! A Mária ntóniában kéremalásson például! Hát az egy fenomen dolog volt, kéremszépen, egy fenomen dolog. Amit abban művelni tetszett ..

JUDIT: Volt egy ilyen darab. A Vígben játszotta a Varsányi.

FŐKALAUZ: Igenis, a Varsányi művész úr volt.

JUDIT: Művésznő.

FŐKALAUZ: Jó na, hát művésznő, hát művésznő. Mán az ilyen nagyokat úgy összetéveszti a magamfajta. De hát a Kölcsonkért kastély! Ahogyan az kölcson volt kérve!

JUDIT: De nem nálunk. Mondja, nem lehet, hogy közben elment a vonatom?

FŐKALAUZ: Nem lehet, kérem, hallottuk volna. Különben is én indítom. *(Órájára néz.)* De mennyire, hogy indítom! Három perc múlva! Tessék gyorsan fölszállni valahová!

JUDIT: De hová?

FŐKALAUZ: Hova szól a jegye, kérem?

JUDIT: Első osztály.

FŐKALAUZ: Hát akkor oda, drága művésznő, oda!

JUDIT: Jó, de melyik vonatra?

FŐKALAUZ: Hova is lesz a menetel?

JUDIT: Bécsbe.

FŐKALAUZ: Nohát, akkor egyfelé megyünk. A bécsi gyorsra tessék gyorsan fölszállni, a bécsire.

JUDIT: De melyik az?!

FŐKALAUZ: Hát amelyik Bécsbe megy.

JUDIT: Ez az?

FŐKALAUZ: Ez itten, kérem. Erre tessék! *(Magában dűnnyögve.)* Nem tudja, melyik a bécsi gyors! Hiába, no, a színház az valami más!

(ének) Én mindenemet od'adnám a színházér',
én kérem egy rajongó, egy rajongó vagyok!

A színház, a színház, az egy másik világ,
megmondták, hisz megmondták a régi nagyok!

Szétnyílik a függöny, elalszik a fény,
föltáruul a sok titok!

Egy ütemre lélegzik a zsúfolt terem,
élvezi a varázslatot!

Én mindenemet od'adnám a színházér',
én kérem egy rajongó, egy rajongó vagyok!

A színház, a színház, az egy másik világ,
megmondták, hisz megmondták a régi nagyok!

(Ez alatt JUDIT már fölszállt a vonatra, helyet foglalt egy üres kupében.)

JUDIT: *(mint aki szerepet próbál)* Kurt Wilhelm! Huszonnégy óránk van, hogy tiszta vizet öntsünk a pohárba! Ezért utaztam ide hozzád. Kurt Wilhelm! Wir haben vierundzwanzig Stunden ...

FŐKALAUZ: *(belép a kupéba)* Na, helyben volnánk. Szóval ez itten az első osztály. Minden kényelem megvan itten, amit a szédülő technika manapság nyújtani tud a kedves utasnak. Remélem, jól fogja érezni magát, művésznő. Ez itten egy ilyen lehajtható asztalka. Kicsit még vizes, hát a tegnapi zápor, tetszik tudni.. Higgye el művésznő, erre a tegnapi napra évek múlva is emlékezni fognak! Azt mondják majd: 1914? Igen, no igen. Akkor volt az a nagy zápor! Júliusban. Huszonharmadikán! A nagy zápor napja! Jól hangzik, mi? Én találtam ki, kérem. Na, jó utat. Ez meg itten a csengető, ha kíván a művésznő valami etwast .. bár kissé berozsdásodott tegnap és most némileg nem szól. Legjobb, ha kiabálni tetszik nekem. Ide az ajtóba ki tetszik állni, és azt tetszik kiabálni, de jó hangosan ám, úgy mintha színpadon volna, hogy Főkalauz úr! De az is elég, ha csak tetszik mondani: Pistám! Mer ugye van, aki előtt kell a tekintélyt is tartani, de hát van, aki meg így bizalmasan ...

JUDIT: Köszönöm a tanácsait, már volt módomban néhányszor első osztályon utazni.
MONDJA, Pistám, nem kellene már indulnunk?

FŐKALAUZ: Azonnal indulunk. Már megyek is. Remélem, senki se fogja zavarni a művésznőt. Igazán egy tiszta szerencse, hogy ilyen üresek vagyunk ... *(Indul kifelé)* .. Mer

vannak ám olyanok, akik le nem mennek az ember nyakáról ... *(Kimegy a fülkéből)*

JUDIT: *(ismét, mint aki próbál)* Kurt Wilhelm, wir haben ..

FŐKALAUZ: *(visszalép a fülkébe)* Tetszik esetleg valami újságot parancsolni az útra?

JUDIT: Miért, megint megöltek valakit?

FŐKALAUZ: Nem, kéremszépen, a trónörökös úr öfensége óta senkit sem méltóztattak. Micsoda egy év! A télen megölik a Mágnás Elzát, most meg a mi Ferenc Ferdinándunkat. Na meg ez a zápor is.

JUDIT: Pedig milyen egy fess ember volt!

FŐKALAUZ: Kicsoda?

JUDIT: A Ferenc Ferdinánd.

FŐKALAUZ: Na ja. Hát akkor kellemes utazást kívánok. *(Kilép.)*

JUDIT: Kurt Wilhelm .. *(A FŐKALAUZ visszalép.)* Mit akar már megint?

FŐKALAUZ: Bocsánat, egy apróság, igazán bocsánat ... de hát mit tegyünk, a munkámhoz tartozik ... Még nem tetszett ideadni a tisztelt jegyét ... *(JUDIT a táskájában keresgél)* ... Tessék igyekezni.

JUDIT: Tessék. Itt van a tisztelt jegyem. De most már aztán igazán szeretnék egyedül maradni. *(A FŐKALAUZ tiszteleg, kilép)* ... Kurt Wilhelm! Huszonnégy óránk van ...

(Beviharzik, egy ismeretlen csitri, KROVÁCS MÁRTA. Lógnak róla a táskák, szalagok, stb. Megszállja a fűékét. Igen csiricsáré kis hölgy.)

MÁRTA: Nahát, was für ein véletlen, a művésznő itt? Jajistenkém, nem zavarom? Köszönöm. Tetszik tudni, drága művésznő, én furtonfurt csak elkések. Én az egész életembe egyetlen késésbe vagyok. Ez nálam valami wie heisst das, adottság, kérem. Már születni is tíz hónapra születtem, eztet tessék összeadni! Pedig én mindig sietek, szaladok csak eminnen amoda, cikázok, mint a hajderménkü, aztán tessék, hiába. Most is csak hajszalba múlt, hogy el nem késtem. Már indulunk is minjárt, ugye? Na! Nem tetszik magyarul érteni? Sprechen Sie Ungarisch? Hát nem a művésznőhöz van szerencsém? Nekem sosincs szerencsém. Véletlenül direkt pont ide szállok föl, hogy a művésznővel

utazhassak, és akkor kisül, hogy nem is a művésznő. Most mit csináljak? Hát ha a művésznő nem is a művésznő, akkor én minek szálltam föl direkt pont ide?

JUDIT: Na látja, azt én se tudom.

MÁRTA: Na ugye! Hogy csak tetszik magyarul érteni! Mondom én, hogy a művésznő a művésznő!

JUDIT: Melyik?

MÁRTA: Ez jó. Melyik. Na vajon! Hát akiből csak egy van!

JUDIT: Mindenkiből csak egy van, kérem.

MÁRTA: Nahát! Még erre nem is gondoltam. Talán mer ugyanis belőlem viszonylag kettő van.

JUDIT: Viszonylag?

MÁRTA: Viszonylag. Van ugyanis egy ikrem. De mostan itten hagyom! Végre megszimplázódom!

JUDIT: Örül, hogy elmegy innen?

MÁRTA: Hogy örülök-e? Maj' kiugrok a bőrömből, úgy kell bele visszarakni.

Füttyszó. Elindul a vonat.

MÁRTA: Még csak mostan van indulás?

JUDIT: Még csak mostan van.

MÁRTA: Hát akkor, kezicsókolom, ez itten nem is én vagyok. Olyan a vakvilágba nincsen, hogy én egyszer pontos legyek. Már azt hittem, hogy rég elment ez a vonat.

JUDIT: De hiszen itt ül rajta.

MÁRTA: Azt én csak álmodom ám! Hogy én mostan itten hagyom ezt az undok egy Pestet!

JUDIT: Undok?

MÁRTA: Undok hát.

JUDIT: Nem undok, Gyönyörű.

MÁRTA: Abszolúte hogy nem gyönyörű. Abszolúte hogy undok. Főleg nappal.

JUDIT: Főleg.

MÁRTA: Este jobb.

JUDIT: Na ebben végre megegyezünk.

MÁRTA: Művészno kéremnek is az estét tetszik szeretni?

JUDIT: Énnekemnek egész Pestet tetszem szeretni. Csak este még jobban. Azt szeretem Pestben, hogy olyan párizsias.

MÁRTA: Nahát nekem meg olyan pesties.

JUDIT: Bécsi utca, Váci utca ...

MÁRTA: Bécsi út. Váci út.

JUDIT: Utca.

MÁRTA: Út. Én csak tudom. Én ottan születtem. Tíz hónapra, de ottan. És ha tetszene tudni, hányfelé laktam! A Józsefvárostól Kőbányaig!

JUDIT: *(ének)* A Terézváros fényei

MÁRTA: a Terézváros árnyai

JUDIT: a Terézváros lényei

MÁRTA: a Terézváros szárnyai –

JUDIT: Zugló hol zúg a villamos

MÁRTA: Zugló hol nincs egy zug nekem

JUDIT: Zugló hol minden dallamos

MÁRTA: Zugló hol nem volt kedvesem

MÁRTA: Belváros hol nincs Belvedere

JUDIT: Belváros fénytócsák szinek
Belváros hús pezsgős veder

MÁRTA: Belváros mit várok minek

JUDIT: Erzsébetváros nagymamák

MÁRTA: Erzsébetváros múlt idő

JUDIT: Erzsébetváros rongybabák

MÁRTA: Erzsébetváros szédülő

MÁRTA: Angyalföld bicskás angyalok
Angyalföld tűnjön messzi már
Angyalföld sosem andalog
Angyalföld süvít és sivár
És én angyalföldi lány vagyok,
elhagytak az angyalok,
Angyalföldön jól ismernek
az angyalesináló asszonyok
Én ott vagyok otthontalan,
ahol az angyalok földje van,
elsősorban Angyalföldön
nem érzem nagyon jól magam.
És a többi sem érdekel,
vigyen a vonat innen el,
énfelőlem énelőlem
az egész város tűnjön el!

MÁRTA: Művésznő pesti?

JUDIT: Budapesti.

MÁRTA: Szóval budai. Gondoltam ám. Onnan könnyű.

JUDIT: Hát idefigyeljen ...

(ének) Bár villám áll a Dombon,
de minden este mondom:
de fád Budán az este,
gyerünk, gyerünk be Pestre!

Rendelünk egy konflist,
a Reitterben egy pommes frites-t,
s ha már elég volt mára,
futás a zengerájba!

Mert Pestre menni nagyszerű,
és voltaképp oly egyszerű,
és vacsorára a Reitter vár,
és azután a zengeráj!

Nekem a pesti Orfeum
narkózis, mint a morfium,
elájulok, föléledek,
ó pesti, pesti éjjelek!

MÁRTA: *(próza)* Nekem itt akkor se. Semmit se. Sohase.

JUDIT: Majd. Egyszer mindenkinek sikerül.

MÁRTA: Sikerülhet! Ez a fontos. Hogy sikerülhet! Ha hagyják. Ha van az embernek egy lehetősége.

JUDIT: Nocsak.

MÁRTA: Mit nocsak?

JUDIT: Egész értelmes dolgokat mond itt nekem.

MÁRTA: Ugyehogy?!

FŐKALAUZ: *(belép)* Bocsánat, hogy zavarok ...

JUDIT: Nincs bocsánat ... Pistám! Mit akar már megint?

FŐKALAUZ: Kérem a jegyeket kérem. A művésznőét nem kérem. Itten kérem, kérem!

JUDIT: Tessék! De jól lukasszon ám! Ha már ez a mestersége ...

FŐKALAUZ: Na tetszik látni, ez az a jegy, amelyik a másodosztályra szól.

MÁRTA: Hát persze.

FŐKALAUZ: Tessék kérem átmenni akkor a másodosztályra. Ahová a jegye szól.

MÁRTA: Hát nem ez a másodosztály? Hát a harmadosztály az fapados, nem? De hol van itten a fapad?

FŐKALAUZ: Itt nincs. Ez az első osztály, kérem.

MÁRTA: Ez itten? Ez magának egy első osztály? Hát szebbnek képzeltem. Nem baj, ez is jó lesz.

FŐKALAUZ: Tessék kérem átmenni kérem!

MÁRTA: Nem megyek. Juszt se! Na erre mit tud mondani?

FŐKALAUZ: Akkor tessék kifizetni a különbözetet.

MÁRTA: Ennyi elég lesz?

FŐKALAUZ: Még két koronát kérek, kérem.

MÁRTA: Annyi nincsen kérem.

FŐKALAUZ: Hát akkor ...

JUDIT: Főpistám! (*Pénzt ad neki*) Fogja. Hagyja itt nekem ezt a kisasszonyt. Jól elszórakoztatjuk egymást.

FŐKALAUZ: Így már más. Kérek bocsánatot a zavarásért. Szolgálhatok még valamivel?

JUDIT: Tűnjön el.

FŐKALAUZ: Igenis, ha a művésznő kéri.

JUDIT: Kérem.

FŐKALAUZ: Kérem! (*Ki.*)

MÁRTA: Nahát! Hát ezt! Ezt aztán! Nagyon köszönöm, édesdrága művésznő! Hogy engem ... a művésznő ... hogy egymást ... én ... elszórakoztat ... engem ... művésznő! Jajistenem. Csak beszélek itt, mint a hegedű, oszt még be se mutatkoztam.

JUDIT: Én se.

MÁRTA: De hát a művésznő ... Istenem, ki ne tudná, hogy ...

JUDIT: Köszönöm. Maga kivel téveszt össze?

MÁRTA: Hát a Jászi udittal!

JUDIT: Jól van. Azzal lehet.

MÁRTA: Hát nem az tetszik lenni? ... Most akkor az tetszik lenni vagy nem az tetszik lenni?

JUDIT: Olyan nagyon nem tetszik. De az vagyok.

MÁRTA: Na végre. Hát én meg vagyok a Krovács Márta.

JUDIT: Ó! A nagy Krovács?

MÁRTA: Nem kérem, az férjhez ment. Én a kis Krovács vagyok. Illetve az ikremmel együtt a kis Krovácsok. Így hívtak minket. A nagy Krovács, akit ismerni tetszett, az a nővérünk volt, míg férjhez nem ment, és lett belőle a Tóth Béláné. Szóval én csak a kis Krovácsok vagyok, abból is csak az egyik, és már az se sokáig. Különben is ritkán szoktam az lenni. Az a helyzet, tetszik tudni, hogy én voltam a Hajjas Lulu. Ez volt a művésznevem.

JUDIT: A művészneve. Maga .... táncosnő?

MÁRTA: Énekesnő, kérem, énekesnő!

JUDIT: Szóval sanszonett.

MÁRTA: Igen, ezt már mondták, hogy ohne sansz ... de hát tetszik tudni, csak az a fontos...

JUDIT: .... hogy legyen az embernek egy lehetősége.

MÁRTA: Honnét tetszett kitalálni?

JUDIT: Mintha már mondta volna az előbb... Maga eddig hol lépett föl?

MÁRTA: A Köpködőben.

JUDIT: Ó, igazán? nem hallottam róla.

MÁRTA: Hát persze az igazi neve az volt, hogy Lordok Háza. De mindenki csak Köpködőnek hívta.

JUDIT: És maga ott énekelt?

MÁRTA: Énekeltem kérem, énekeltem ... De most jobb lesz! Új nevet is kapok!

JUDIT: Nem elég magának a sajátja? Persze igaza van, nekem sem volt elég a magamé.

MÁRTA: Bizony! Mesélték a szüleim, hogy a művésznő volt a Kövér Berta, amíg le nem fogyott és el nem ment a Nemzetibe tragikának!

JUDIT: Köszönöm, kedvesem, köszönöm. És maga hol kap új nevet? Netalán szintén a Nemzetiben?

MÁRTA: Nem kérem, én nemzetközi leszek! Hiszen azért megyek mostan Bécsbe!

JUDIT: Csak nem szerződtette valaki?

MÁRTA: De igen! Bécsben! Tessék elképzelni! A Pakompartba!

JUDIT: Pakompart? Ja, hogy Backenbart! Jó hely ... Mondja, nem mutatna valamit?

MÁRTA: Hogy én? Hogy mutatni? Mit?

JUDIT: Teljesen unmöglich, hogy ne tudjon mutatni valami érdekeset.

MÁRTA: Igen, un ... un ... unmolich ... unmoglich ..

JUDIT: Unmöglich.

MÁRTA: Értem, kérem, értem! Mire tetszik gondolni?

JUDIT: Hát énekeljen valamit nekem.

MÁRTA: Huhú! Jajdejó! Bocsánat. Édes Istnekém, ha én ezt otthon elmesélem! ... Hogy véletlenül direkt a Jászi Judittal utaztam egy kupéban és énekeltem neki!

JUDIT: Még nem énekelt.

MÁRTA: De fogok, drága művésznő, fogok! Teljesen unmöglich, hogy ne énekeljek! Ha én ezt otthon elmesélem ... igazán énekelhetek, drága művésznő?

JUDIT: Ha úgy jobb, képzelje, hogy nem egy kupában van, hanem egy színházban.

MÁRTA: Jajistenkém, jajdejó ... mindjárt ... mit is, na ... talán a Bummelét ... nem jó. Valami ideillőt, ugye? Hohó! Megvan, drága művésznő, megvan! Tudja, mit fogok elénekelni?

JUDIT: Előbb-utóbb talán megtudom végre.

MÁRTA: A Kupékuplét! Tetszik ismerni?

JUDIT: Még sohase hallottam.

MÁRTA: Hát akkor ... jajistenkém .... kéne ugyan hozzá egy partner ... egy táncos ... jajistenem.

(*ének*) Mondja, kedves Ullmann,
milyen az a pullmann,
van-e abban minden kényelem?
Azt mondják, hogy nem ráz,

s ki abban ül, az nem fáz,
utazzék bár át a Hideghegyen!

Hát egy Pullmann, Pullmann, Pullmann kocsiba
váltson jegyet,
és a többiben nem lesz semmi hiba,
csuda remek,
hogyha igazán, igazán, igazán szeret én
belemegyek,
hív az Ullmann úr egy pullmannba s én
vele megyek.

Nahát, kedves Ullmann,
de jó ez a Pullmann,
megvan itten minden kényelem!
Panorámaablak
s fotelok fogadnak,
átringat az egész életen!

Hát egy Pullmann, Pullmann, Pullmann kocsiba
váltson jegyet,
kedves Ullmann, Ullmann, Ullmann, csacsika,
hogyha szeret,
aztán vigyen el, vigyen el, vigyen el, kicsikém,
az a vonat
gyorsan messzire, messzire, messzire boldog
utasokat!

Elringat a Pullmann,
elringat az Ullmann,
elhúzzuk a függönyt is hamar (ha már ...!);
micsoda rugózás,
rugózzunk egy jócskát,
utazzon csak hát, bárhová akar!

Most egy Pullmann, Pullmann, Pullmann kocsiban,
la-la-la-lá,

ebben az Ullmann, Ullmann, Ullmannba' mi van,
hü-hü-hü-hü,
hát csak rajta, rajta, rajta, rajta,
la-la-la-lá,
Ullmann rajtam, rajtam, rajtam, rajtam,
hü-hü-hü-hü!

JUDIT: (próza) Nocsak.

MÁRTA: Megint nicsak?

JUDIT: Megint. Egész ügyes maga, kedvesem.

MÁRTA: Tetszik gondolni?

JUDIT: Tetszem gondolni. Tudja, néhány éve még én is csak énekeltem.

MÁRTA: Csak?

JUDIT: Csak.

MÁRTA: Nocsak! A művésznő? Ó, én azt nem is hiszem! Hogy a művésznő úgy énekelt volna, mint én ...

JUDIT: Hogyhogy nem hiszi? Hát hiszen én voltam a Kövér Berta.

MÁRTA: Az más!

JUDIT: Dehogy más! Miért nem hiszi?

MÁRTA: Mert azt a Kövér Bertát csak pimaszságból mondtam! Nem is mesélték a szüleim. Nem jártak azok színházba... Nincsenek is nekem szüleim. Én kérem árvalány vagyok. Én amióta én az eszemet tudom, azóta nekem a művésznő mindig fönt volt, ott egészen fönt! Nekem a művésznő már úgy volt születve! Direkt a Nemzetibe tragikának!

JUDIT: Igazán nagyon kedves lány maga ... Remélem, sikere lesz Bécsben.

MÁRTA: Na, hát azt én is remélem.

JUDIT: Bár sajnós az se sokat számít. Nem akarom elkéséríteni, de idegenben sem jobb. Nem tud az ember igazán elmenni. Tudja, én már hányszor próbáltam? Pedig nekem még a vőlegényem is ... na mindegy, ez nem tartozik magára.

MÁRTA: Nem vagyok én egy fecsegő! Nekem nyugodtan el tetszhetik mondani!

JUDIT:

Szóval maga ezt nem tudja? Ezzel vannak tele a lapok. Hát van nekem egy bécsi színész vőlegényem, a Kurt Wilhelm Wängler. Biztosan hallotta már a nevét. De már évek óta nem tudom rászánni magam, hogy hozzámenjek. Pedig talán ott is jó szerepeket kapnék. Talán ott is a budai oldalon laknánk... De hát itt hagyni mindent!

(ének) Nem lehet itt hagyni mindent,
nem tudok itt hagyni semmit,
hát ebből áll az életem:
csak menni, jönni, menni.

Nem lehet itt hagyni mindent,
nem tudok elmenni innen,
ha elmennék, visszahúzna
újból és újból a szívem.

Mert a Ring az nem a Nagykörút,
a Práter nem Városliget,
a Donau nekem nem a Duna,
és hol van ott a Margitsziget?
A Grinzing nekem nem a Tabán,
a Schönbrunn nem a Várnegyed,
s a Kertnerstrasse bármi szép,
a Váci utca szebb!

Itt megszoktam már a rosszat,
a tétova életek hulltát,
az értelmetlen hajcihőt,
a tékozolt sok munkát.

Itt megszoktam már a jót is,
a fanyar pesti népet,
itt oly bölcseket mondanak,
és olyan balgán élnek!

S ki elmegy, az is itt marad,
mint emlék vagy mint hangulat,

egy gyűrődés a takarón,
bemélyedt lábnyom a havon!

Ki elmegy, talán el se megy,
csak gondol egyet, s úgy lebeg,
hogy itt is van meg máshol is,
lebeg álomtól álomig.

Mert a Ring az nem a Nagykörút,
a Práter nem Városliget,
a Donau nekem nem a Duna,
és hol van ott a Margitsziget?
A Grinzing nekem nem a Tabán,
a Schönbrunn nem a Várnegyed,
s a Kertnerstrasse bármi szép,
a Váci utca szebb!

MÁRTA: Na, hát én nem vagyok így oda ezért a maga Budapestjéért.

JUDIT: Ahogy így hallgatom magát... a maga furcsa nyelvét ... tudja, min tűnődöm?

MÁRTA: Hogy néhány éve még a művész is ...

JUDIT: Nem kell azt a néhány évet annyit emlegetnie. Nem azon. Hanem, tudja, azt mondják, szemesnek áll a világ. Pedig az ilyen kedves szemtelennek áll, amilyen maga.

MÁRTA: Én szemtelen vagyok? Én úgy, de úgy tisztelem a művésznőt! Szó ami szó, egy kicsit irigylem is. Illetve nagyon.

JUDIT: Arra gondoltam, hogy annak áll a világ, aki csak magát látja benne. És mással nem is törődik.

MÁRTA: Én törődök! Én amit keresek, a felét mindig elküldöm az anyámnak! Meg a hugomnak is szokok ruhákat venni! Ne tessék már mindjárt megítélni az embert!

JUDIT: Az előbb még nővére volt! meg ikre!

MÁRTA: Hugom is van! Nővérem is! Sőt még öcsém is meg bátyám is, ha úgy vesszük. Tudniillik a bátyám az apám mostohafia az első házasságából, a nővérem az a közös gyerek a bátyámnak az anyjával, én viszont már az anyámnak vagyok a

lánya, illetve a hugom is az, de az már az anyu második házasságából van, az öcsém meg az anyu második férjének a harmadik házasságából.

JUDIT: De hiszen azt mondta, hogy árvagyerek!

MÁRTA: Tetszik gondolni, hogy ha ennyi apja meg anyja van az embernek, törődik is vele valaki? Frászt. edugtak az árvaházba. Direkte öngyilkosok lettek, hogy bedughassanak.

JUDIT: Kik lettek öngyilkosok?

MÁRTA: Hát a szüleim! Szegény jó egyetlen szüleim! És azóta én törődök a hugommal! Meg adom haza az anyámnak a pénzt!

JUDIT: Kinek? Hova?

MÁRTA: Az anyámnak. A Vőlegény utca ötbe. Ottan vice.

JUDIT: Ez nem változtat a dolgon. Nem is fontos, hogy megértse, mire gondolok. Így kedves maga, ahogy van. Csak ne hagyja elrontani magát. Örüljön a fiatalságának.

MÁRTA: Mi örülnivaló van azon? A művésznőnek jó, mert a művész nő már beérkezett.

JUDIT: Hol vagyok én beérkezve? Azt se tudom, hol vagyok otthon. Bécsben? Pesten? Budán? A vőlegényemnél? A színházban? A villámban? Hát tartozom én valakihez?

(ének) Örüljön, míg tudja, hogy mit akar elérni,
örüljön, míg tudja, hogy kit is irigyel,
míg a mások sikereit sóvárogva nézi,
míg a saját sikeréért dolgoznia kell.

Örüljön, míg minden reggel új tervekre ébred,
örüljön, míg tudja, hogy a célja merre van,
örüljön, míg életében nem úr a sok részlet,
örüljön, mert később úgyis minden céltalan.

Higgyen nekem, a siker nem dicsőség,
higgyen nekem, hogy minden egyre rosszabb,
s bár évről évre rövidebb az élet,
de közben minden óra hosszabb!

MÁRTA: Nem volt eddig semmi sanszom, sikerem, se pénzem,
egyáltalán nem jó, ha az ember fiatal.
A Belvárost, a palotákat irigykedve nézem,
s megkérdezik tőlem: nocsak, kislány, mi a baj?
Nem akarok reménykedni, nem akarok várni,
sóvárogva elnézni a mások életét.
Kirakatok előtt üres pénztárcával állni,
s odalenni attól, ami másnak semmiség.
Mért is hinném, hogy a siker nem dicsőség,
nem hiszem el, hogy minden egyre rosszabb,
s ha évről évre rövidebb az élet,
mért volna minden óra egyre hosszabb?

JUDIT: Emlékezni rossz lesz majd, de felejtani nem tud,
ezért aztán hazugságtól hazugságig él,
örüljön, míg több jöhet, mint amennyi már elmúlt,
örüljön, míg azt hiszi, hogy tudja, hol a cél.

MÁRTA:
Két felvonás hátra van még,
megtörténhet bármi,
énelőttem most nyílt még csak
szét a függöny is,
nevetséges bármit hinni,
reménykedve várni,
attól se lesz jobb az élet,
ha lesz még dolgom itt.

Mért is hinném,
hogy siker nem dicsőség?
Nem hiszem el,
hogy minden egyre rosszabb.
s ha évről évre

JUDIT:
Két felvonás hátra van még,
megtörténhet bármi,
maga előtt most nyílt még csak
szét a függöny is,
örüljön, míg van mit hinni,
reménykedve várni,
örüljön, míg azt hiheti,
lesz még dolga itt!

Higgyen nekem,
a siker nem dicsőség,
higgyen nekem,
hogy minden egyre rosszabb,
s bár évről évre

rövidebb az élet,
mért volna minden óra
egyre hosszabb?
Csak egyre hosszabb?!

rövidebb az élet,
de közben minden óra
egyre hosszabb!
Csak egyre hosszabb.

(A vonat hirtelen megáll.)

MÁRTA: *(próza)* Mi történt?

JUDIT: Főkalauz úr! Pistám! *(Föltűnik a FŐKALAUZ.)* Miért állunk?

FŐKALAUZ: Mit tetszett kérdezni?

JUDIT: Hogy miért állunk.

FŐKALAUZ: Ne is tessék kérdezni. Valami katonavonatot kell átengedni. Harminc éve vagyok a pályán, de ilyet még csak nem is hallottam! Hogy a bécsi gyorsot megállítsák valami bakák miatt. Hát mi van itten? Valaki ezért még nagyon meg fogja ütni a bokáját!

EGYÜTT: *(ének)* Két felvonás hátra van még, megtörténhet bármi.

VÉGE AZ I. FELVONÁSNAK

II. felvonás

Szintén a Nyugati Pályaudvaron vagyunk, majd később egy első osztályú kupében, de 1918 elején, egy téli reggelen. Mindenem éezni a háború levegőjét. Az egész vonat, még az első osztályú fülke is lepusztultabb, mint négy évvel korábban.

FŐKALAUZ: Kérjük kedves utasainkat,
foglalják el helyeiket,
a csarnok egyes vágányáról
négy perc múlva indul az expressz!

Indul a bécsi gyors!
Alig lesz megállás!
Der Wiener Schnellzug fährt ab,
beszállás! Beszállás!

Jönnék JUDIT és MÁRTA együtt. Folyamatos zenekíséret a párbeszéd alatt is.

JUDIT: *(próza)* Már azt hittem, elkésünk.

MÁRTA: Még sose maradtunk le.

JUDIT: Veled utazni, az egy bolondokháza. Csak folyton retteghetek, hogy időben elkészülj.

MÁRTA: Látod, hogy most is ideértünk.

FŐKALAUZ: *(ének)* Kérjük kedves utasainkat,
foglalják el helyeiket,
a csarnok egyes vágányáról
egy perc múlva indul az expressz!

JUDIT és MÁRTA: Hol van a bécsi gyors?
Hol áll most? Hová lett?
Az ember nem tud semmit,
honnan megy? Hová megy?

FŐKALAUZ: Kérjük kedves utasainkat,
foglalják el helyeiket,

a csarnok egyes vágányáról
öt perc múlva indul az expressz!

JUDIT és MÁRTA: Hol van a bécsi gyors?

Hol áll most? Hová lett?
Az ember nem tud semmit,
honnan megy? Hová megy?

MÁRTA: Hát mi van itt ma, tiszta kupleráj!
A pályaudvar fejtetőre áll!
És nem tudják, a vonatunk hol áll,
hát hol van az a régi bécsi gyors?

JUDIT: Hát mi van itt ma, teljes zűrzavar!
Az ember azt se tudja, mit akar.
Hát hova lett a régi bécsi gyors,
mely régi volt és főleg bécsi volt?!

FŐKALAUZ: Kérjük kedves utasainkat,
foglalják el helyeiket,
a csarnok egyes vágányáról
négy perc múlva indul az expressz!

JUDIT és MÁRTA: Itt van a bécsi gyors!

Kitolták! Betolták!
Na szálljunk föl már végre,
bemondták! Bemondták!

JUDIT: *(próza)* Főkalauz úr! Pistám!

FŐKALAUZ: Nahát! A művésznők!

MÁRTA: Ez az?

FŐKALAUZ: Azt hiszem.

JUDIT: Fölszállhatunk?

FŐKALAUZ: Csak tessenek egészen nyugodtan. *(Magában)* Mit tudom én. *(Fölszállnak)*

MÁRTA: *(ének)* Az ablakokon ki se látni most,
az asztalokon fölgyűlik a kosz,

és rossz a fűtés, minden lámpa rossz,
hát hova jutottunk, de szomorú!

JUDIT és MÁRTA: Ó békebeli tiszta ablakok,
ó békebeli tiszta asztalok,
ó békebeli tiszta vonatok,
és békebeli tiszta háborúk!

JUDIT: *(próza)* Na végre.

MÁRTA: Borzasztó hideg van.

JUDIT: Parancsolnak egy kis cikóriakávét?

MÁRTA: Valami plédeket kérnénk, drága Pistám. *(Főkalauz ki. Vonatfüty)* Na megyünk.

JUDIT: Már most is van tíz perc késésünk.

MÁRTA: Képzeld, ha neadjisten időben elindítják. El se érjük.

JUDIT: Vagyis te nem éred el.

MÁRTA: Az egyremegy. Egyedül nem tudnál két szerepet eljátszani abban a filmben.

FŐKALAUZ: *(visszajön)* A plédek, drága művésznők! Tessenek parancsolni. Cudar egy tél van, az már igaz! ... Hát volt nekem egyszer egy utam tavaly ... vagy mit is beszéltek, tavalyelőtt ..

JUDIT: Hosszú?

FŐKALAUZ: De mennyire, hogy az volt! Már az elején ...

MÁRTA: Drága Pistám, a Jászi művésznő nagyon fáradt.

FŐKALAUZ: No, akkor nyilván pihentetni fogja egy ilyen mulatságos történet ... Sajnos, nem maradhatok sokáig, ugye első a kötelesség, na mindegy. Ezt még elmondom. Szóval az út elején ...

JUDIT: Nem ! Nem hallgatom meg! Aludni akarok! Drága Pistám!

MÁRTA: Na tessék, kellett ez magának.

FŐKALAUZ: Már itt se vagyok. Jó utat, művésznő kérem... Másik művésznő kérem ... jó utat! Majd ha föl tetszik ébredni, elmesélem. *(Ki)*

A vonatzakatozás zenéje újra fölkiúszik, a fülke lámpája csak pislákol. JUDIT elalszik, MÁRTA kivesz egy lapos üveget JUDIT táskájából és meghúzza. JUDIT fölébred, mert a vonat hirtelen zökkenéssel megáll.

JUDIT: Hol vagyunk? Megálltunk? Aludtam? Milyen sötét van. Hol vagyunk?

MÁRTA: Az alagútban.

JUDIT: Akkor még alig jöttünk. Hideg van.

MÁRTA: Nagy lesz a késésünk.

JUDIT: Nagy. Hiába gyorsvonat.

MÁRTA: Az. Jó gyorsan áll.

JUDIT: Menjen már!

MÁRTA: Nyugodj meg.

JUDIT: Talán nincs nagy baj.

MÁRTA: Lehet, hogy sztrájkolnak.

JUDIT: Hol? Itt az alagútban?

MÁRTA: Itt is. Általánosságban. Mint a múltkor. Általánossági sztrájk.

JUDIT: Talán valami hadászati okokból állunk.

MÁRTA: Bolond világ.

JUDIT: Negyedik éve lövöldöznek.

MÁRTA: Hányra kell Bécsbe érned, hogy még találkozz vele?

JUDIT: Kettőre. ... Azt ígérték neki, hogy a jövő szezonra vége lesz.

MÁRTA: Az egész cirkusznak?

JUDIT: Nem! De hogy az ő szolgálatának mindenképp. Azt hitte, a Frontszínházból nem hívják be.

MÁRTA: Addig lelkesítette őket, míg behívták.

JUDIT: Ő nem lelkesített senkit. Ő csak énekelt.

MÁRTA: Mindenki csak valamit csinál. Aztán ez lesz belőle. Háború. Halnak meg az emberek. Vonattal megy?

JUDIT: Vonattal. Viszik.

MÁRTA: Senki se megy. Mindenkit csak visznek.

JUDIT: *(ének)* Ez az, ami elszakít,
ez az, ami összeköt,
ez az, ami messze visz,
ez az, ami visszalök,
ez a vonat,
veled szalad,
velem szalad
ez a vonat.

Elvisz és ki tudja, mikor hoz vissza,
s engem hiába visz feléd,
elvisz egy ki tudja, milyen nagy útra,
elvisz a frontra, látlak-e még?

Elrabolt évek, megrabolt élet,
részegek, józanok bomlanak,
távolból távolba, sehoból seholba
utazunk, visz csak, visz a vonat.

Ez az, ami elszakít,
ez az, ami visszahoz,
ez az, ami engem itt,
ez az, ami téged ott -

MÁRTA: *(próza)* Még mindig nem tudjuk, miért állunk.

JUDIT: Még mindig jobb tán, mint ha tudnánk.

MÁRTA: Mégis meg kéne tudni már, mi van.

JUDIT: Nem mindegy? Csak menjünk már!

MÁRTA: Ha ez így megy tovább ...

JUDIT: ... vagyis ha így áll tovább.

MÁRTA: ... én fordulhatok is vissza azonnal. Kedden előadásom van.

JUDIT: Én meg akár ha el se jöttem volna. Ki tudja, mikor láthatom megint?

MÁRTA: Le fogunk erről a forgatásról is készni.

JUDIT: Istenem, mi lesz már?

MÁRTA: Azért csak lesz valahogy.

JUDIT: Ilyen bölcsességeket én is tudok mondani. ... Te Márta! Tudod, amikor először utaztunk együtt ... olyan jól elszórakoztattál. Most meg idegesítesz. Persze lehet, hogy ez azért van, mert akkor még nem hittem, hogy mi valaha konkurrencia leszünk. Gondoltam játszani meg énekelni az két külön pálya. Pedig egészen másként áll a dolog.

MÁRTA: Miért? Talán én játszottam el előled az Elektrát?

JUDIT: Nem. Te Elektra elől játszod el a nézőket. Szóval nem mi vagyunk vetélytársak, hanem amit csinálunk. Tegnap az kellett, ma ez. Vagy-vagy. Érted?

MÁRTA: Nem.

JUDIT: Nem kell nekik tragédia.

MÁRTA: Nem hát. Van nekik saját.

JUDIT: Boldog világvégét akarnak.

MÁRTA: Teljesen igazuk van. Sok boldog világvégét kívánok.

JUDIT: Bolond.

MÁRTA: Miért, jobb, ha boldogtalant?

JUDIT: Semmilyen. Ne kívánj világvégét.

MÁRTA: Azt nem kell kívánni. Az jön.

JUDIT: Te istenien táncolsz. De magad se veszed észre, hogy haláltáncot jársz.

MÁRTA: Te is azt jársz. De én legalább élvezem. És ezt tudják is rólam. Azért írnak nekem olyan haláli számokat. Képzeld, megint kaptam egy olyan politikást! Azt fogom kedden énekelni.

JUDIT: Ha odaérünk. És haza.

MÁRTA: Minek izgatod magad. Odaérünk. Nem dugaszolhatjuk itt naphosszat a pályát.

JUDIT: Ilyen bolygó időben lehet minden.

MÁRTA: Csak az nem lehet, hogy hagyjanak kiesni egy egész vonalat. Szóval mindenképpen továbbmegyünk, ha nem is a két szép szemünkért ... Te! Ne énekeljek? Tudod, mint régen! Remek! Énekelek, jó? Címe is van neki. Az a címe: Véletlen.

(ének) Véletlen, véletlen,
ugye igazán nem vélhettem,
kedveském, kedveském,
hogya maga egy ilyen kedves kém!

Maga haramia,
maga Mata Hari fia,
mi lesz velem, hogyha
hallgatok a szavaira?

Mit kémlel, mit kémlel,
sőt, mit mondok, mit képzelsz,
kedveském, kedveském,
bár maga igazán kedves kém!

Párizstól Sanghájig
kit kémlel ki, az elválik,
de itt Pesten egy estén
engem kémleljen váltig!

Maga haramia,
maga Mata Hari fia,
mi lesz velem, hogyha
hallgatok a szavaira?

Véletlen, véletlen,
ugye igazán nem vélhettem,
kedveském, kedveském,
hogya maga egy ilyen kedves kém!

A szám vége felé belép a FŐKALAUZ. MÁRTA elkapja egy táncra és neki éneklő a számot, örül a váratlan közönségnek és a partnernek. A FŐKALAUZ rémülten ugrabugrál, míg végül kifulladásra zötytyen le az egyik ülésre.

FŐKALAUZ: *(próza)* Én kérem ... én kérem nem vagyok egy kém. Tetszhetik tudni! Elég régen, hogy már együtt utazunk! És annak a hölgynek a fia se nem vagyok, annak a Hata Marinak vagy hogyishíjják. Szegény édesanyámat Spisák Borbálának hívták, Isten nyugosztalja. De nem is voltunk mi mindég ilyen városi népek! Nem is értem én az ilyen mai nótákat, kérem. Az ilyen hatamaris dolgokat. Tudja, kis művésznő, mit szeretek én magától hallani? Azokat a szomorgó nótákat, azokat ám! Hogy tudja adni, az egy sikk, kérem, de micsoda egy sikk! Mikor azt énekli, hogy azt mondja hogy ...

(ének) Élek majd, ha elgyön a vasárnap,
élek majd, ha véget ér a hét.
Ölelgetem gyönyörű babámat,
nem adnám őt soha semmiért!

Csókos száját megcsókolom százszor,
elnézem a csillogó szemét.

Jaj, de nagyon messze a vasárnap,
jaj de nagyon hosszú még a hét!

Végül aztán elgyött a vasárnap,
végül aztán véget ért a hét.

Csak hiába vártam a babámat,
elküldte a búcsúlevelét.

Azt írta, hogy többé ne is várjam,
van neki már más babája rég.

Most lett aztán hosszú a vasárnap,
most lett aztán hosszú még a hét!

(próza) De bizony hogy mennyire hosszú tud lenni egy hét, kéremszépen! Még én igazán nem is panaszkodhatom, hiszen itthon vagyok, ugye ... Nem úgy, mint szegény fiam, aki kint van a fronton ... Nem embernek való hely az, kérem! Mert ugye az ember szeret élni, az ember már csak ilyen. Én legalábbis szeretek. Meg ezt a munkámat is szeretem. Örülök is, hogy most nem küldtek nyugdíjba. Mivel ugye a fiatalabbak közül sokan elmentek. Mint a fiam is. Pedig de mondtam neki, hogy hagyja már ott a színházat és jöjjön el vasutasnak! Mert itt a vasútnál esetleg mentességet élvezhetett volna. Bár innen is sokan elmentek, hiszen akit hív a

haza, az ugye elmegy ... gondolták, akkor most nem élveznek, mármint mentességet, ha egyszer most vagy soha van ... így aztán én meg itt maradhattam. Én is mondtam magamnak:

JUDIT: Pistám ...

MÁRTA: Éppen ezt mondtam: na Pistám, most vagy soha, őket a haza hívta, téged meg a vasút. Mit is tetszett kérdezni?

JUDIT: Még semmit sem sikerült, Pistám!

MÁRTA: De ha már itt van, drága Pistám, igazán megmondhatná ...

FŐKALAUZ: Mer kérem vannak ugye teljességgel szörnyű utasok. Hát kérem, mióta megálltunk, ki nem tudtam szabadulni a harmadosoktól, micsoda fapados alakok! Hát körülveszik az embert, hogy most ugye mi van, hát ki győz annyit felelni?

MÁRTA: Mindnek felelt?

FŐKALAUZ: Mindnek, ugye, hát mind ott volt, hát mindnek felelni kellett.

JUDIT: És mit felelt mindnek?

FŐKALAUZ: Nem értem, művésznő kérném. Mire?

JUDIT: Hát amit kérdeztek. Hogy miért állunk.

FŐKALAUZ: Nem tudom. Ezt nem kérdezték.

MÁRTA: Hát akkor mit kérdeztek, édes egy Pistá?

FŐKALAUZ: Nem tudom... Hát ugye ember nem ért szót abban a hangzavarban, ami ott van. Ember nem, én mondom.

MÁRTA: És miért állunk? Mikor megyünk tovább?

FŐKALAUZ: Nem tudom, drága művésznő! Köszönöm a jóságukat, jól esett ez a kis pihenés ... ha esetleg meg tetszenek tudni valamit, legyenek olyan jók, szóljanak nekem is! Itt leszek valahol ... Ki nem megyek az elsőről, az egy szentség kérem. (*Kimegy*)

MÁRTA: Nem lettün okosabbak.

JUDIT: Azzal se mennénk sokra. Inkább mennénk. Habár most már körülbelül mindegy. Hiába vár rám, nem fogjuk látni egymást.

MÁRTA: De igen.

JUDIT: *(ének)* Mindig van egy vonat, hogy hazaérhess
mindig van egy torony, ameddig ellátsz,
mindig van egy asztal, hogy odaférhess,
mindig van egy ember, ki jön, s kit nem vársz,
de látod, az is csak hiába,
mert mindig van egy ember, aki nem jön.

Mindig van egy ajtó, melyen beléphetsz,
mindig van egy ablak, kiugrani;
mindig van egy hazád, honnan leléphetsz,
mindig vannak dalok, meghallani;
de látod, az is csak hiába,
mert mindig van egy ember, aki nem jön.

Mindig van egy barátság, csöndbe bújni,
mindig van egy szerelem, fájni jó;
mindig van egy magány is, elbutulni,
s mindig van, aki mindig várható;
és várod, várod csak hiába,
de ő lesz az az ember, aki nem jön,
ha barátod, ha kedvesed, ha más;
egy ember, aki nem jön,
csak egy ember, aki nem jön,
egy ember, akit lásd, hiába vársz!

MÁRTA: *(próza)* Szinte irigyellek. Még mindig így oda tudsz lenni egy férfiéért.

JUDIT: Hát persze.

MÁRTA: Ez nem olyan persze. Tudod, milyen nagy úr a megszokás?! De te ennyi év után még mindig szerelmes vagy ez borzasztó.

JUDIT: Hogyhogy borzasztó?

MÁRTA: Nekem eddig minden nagy szerelmem úgy kezdődött: Na most! És úgy végződött: Na és? ... Csak tudnám, hogyan tudtad megtartani a rajongóidat. Egyáltalán, a közönségedet?

JUDIT: Hát hiszen nem is tartottam meg őket. De nem hiszem, hogy ezen múlik.

MÁRTA: Dehogynem! Mit remélhettek tőled? El vagy ígérkezve, le vagy kötve! Én nem engedhetem meg magamnak. Ki jön el az Orfeumba egy asszonyért? Pedig én is akarnék egyvalakit ... de hát valamit valamiért.

(ének) Az életben mindennek ára van,
és az embernek folyton csak kára van,
mindig kiad valamit,
mindig kiadja magát,
de az élet az sehogyan sem adja magát,
mert az élet,
ó az élet,
az élet oly csodás!
Az élet rossz és az élet jó,
a fele ilyen, a fele más.

JUDIT: Az ember az életben botladoz,
míg az egész a fejére omladoz,
mindig túlél valamit,
mindig túléli magát,
de az élet az sehogyan sem adja magát,
mert az élet,
ó az élet,
az élet oly csodás!
Az élet rossz és az élet jó,
a fele ilyen, a fele más.

KETTEN: Az életnek egyszer csak vége lesz,
és az ember csak nézheti: hogy van ez?
Mindig elhagy valamit,
végül elhagyja magát,
de az élet még akkor sem adja magát,
mert az élet,
ó az élet,
az élet oly csodás!
Az élet rossz és az élet jó,
a fele ilyen, a fele más.

MÁRTA: *(próza)* Még mindig állunk.

JUDIT: Az idő meg megy. Pedig megállhatna kicsit. Hogy még láthassam.

MÁRTA: A Csepregit is elvitték a Medgyaszaiból.

JUDIT: A Krasznait a Királyból.

MÁRTA: A Tóthot is a Királyból.

JUDIT: A Magyarból a Pethőt.

MÁRTA: Meg a Pártost. Meg a Tátrait. A Ferit.

JUDIT: A Vígből a Zátonyit.

MÁRTA: A Garamit. A Gabányit.

JUDIT: A Sugár Leót.

MÁRTA: Töletek a Fehér Gyuszit. Meg a Kürthyt. Hiába Nemzeti.

JUDIT: Az. Tőlünk is viszik őket.

MÁRTA: Fuccs jelmez. Jöhet az uniformis.

JUDIT: A Lévai elesett.

MÁRTA: A Csapó is.

JUDIT: A Boldizsár. A Szilágyi.

MÁRTA: Adorján.

JUDIT: Fenyő.

MÁRTA: Lugosi.

JUDIT: Máté, Horváth, Ar dai ...

MÁRTA: Mi már lassan tiszta női revüt játszunk. Azt se tudom, mikor táncoltam utoljára férfival.

JUDIT: Nálunk le kellett venni a Füstös házat. Még tízszer se játszottuk, de le kellett venni.

MÁRTA: Már a csillagokat is viszik.

JUDIT: Viszik őket halni.

KETTEN: *(ének)* Az élet,
ó az élet,
az élet oly csodás!
Az élet rossz és az élet jó,
a fele ilyen, a fele más.

MÁRTA: *(próza)* Már nem tart sokáig. Tán mire a Willi odaér, fordulhat is vissza.

JUDIT: Ha nem veszik le a Füstös házat, nem tudtam volna eljönni. Ha nem viszik el a Molnár Pumpust, nem adtak volna ki a filmhez.

MÁRTA: Hát akkor neked tiszta haszon. Filmezhetsz is meg a Willit is láthatod.

JUDIT: Te is filmezhetsz. És nem kell a vőlegényedet búcsúztatnod.

MÁRTA: Mertek volna nem engedni! Belőlem élnek. De ha nem ígértek volna ennyit, én biztos nem jövök.

JUDIT: Nem is vagy rá kíváncsi?

MÁRTA: Nem hát. Nekem ugyan nem való. Énekelni szeretek oszt slussz. De hát élni is kell valamiből.

JUDIT: Lehet, hogy érdekes lesz némán játszani. Nem a más szövegét kell darálnom, hanem a saját érzéseimből lesz az egész darab.

MÁRTA: Nevetséges. Ebben a filmben, ebben az Anyja lányában hol lesznek a te érzéseid? Nincs is lányod.

JUDIT: Lesznek érzéseim.

(ének) A színész folyton más szövegét mondja,
és van is vele éppen elég gondja:
ha rosszul adja partnere a végszót,
nehéz akkor kinyögni egy ép szót,
ha rosszul adja partnere a végszót,
nehéz akkor kinyögni egy szót!

Node a film,
node a film,
az hálistennek néma,
csak hápogunk,

csak tátogunk,
és az is mindegy, mi a téma,
nincs probléma,
a film az néma,
a filmen csak úgy szólna ez a dal,
hogy ..... (*Tátog, ritmusra*)

MÁRTA: A sanszonett az énekelni termett,
a hangja bűgva betölti a termet,
de mit csináljon, ha elvész a hangja,
ha énekel bár, de senki se hallja?
De mit csináljon, ha elvész a hangja,
ha senki, senki se hallja?

Mivel a film,
mivel a film,
az sajna süketnéma,
csak hápogunk,
csak tátogunk,
még az is mindegy, hogy mi a téma,
a probléma az, hogy
a film az néma,
a filmen csak úgy szólna ez a dal,
hogy ..... (*Tátog, ritmusra*)

KETTEN: No kéremszépen, így áll ez a helyzet,
ki erre ki meg inkább arra termett,
kinek a színpad és kinek a vászon,
ki erre lépjen, ki arra másszon,
kinek a színpad és kinek a vászon,
ki erre erre, ki arra másszon!

Ilyen a film,
ilyen a film,
mint az ember, süketnéma,
csak hápogunk,
csak tátogunk,

és kinek fontos, hogy mi a téma,
de nincs probléma,
a film az néma,
a filmen csak úgy szólna ez a dal,
hogy ..... (*Tátognak, ritmusra*)

És most, mintha csak összebeszéltek volna, elkezdik próbálni a filmet; természetesen némán. Egyre jobban belejönnek a dologba. Főleg JUDIT. Mindent belejátszik, minden elkeseredettségét, kétségbeesését, gyűlöletét, minden terméketlen szerelmét, meghiúsult várakozását. MÁRTA pedig igazán megijed. A jelenet bármi lehet. Anyát és lányát játszanak és a lány a jelenet végén valamiért fölsikolt. Mikor már éppen fojtogatnák egymást, hirtelen kizökkennek a játékból, mert elindul a vonat.

JUDIT: (próza) Főkalauz úr! Pistám!

FŐKALAUZ: (belép) Tessenek parancsolni!

MÁRTA: Jó hír!

KETTEN: Megyünk!

FŐKALAUZ: No nézd csak, tényleg!

HÁRMAN: (ének) Az élet,
ó az élet,
az élet oly csodás!
Az élet rossz és az élet jó,
a fele ilyen, a fele más.

VÉGE A II. FELVONÁSNAK

III. felvonás

Bécs, Ostbahnhof, 1924, ősz. Később gy első osztályú kupé.

FŐKALAUZ: *(ének)* Bitte liebe Reisenden,
bequemen Sie sich zu ihren Plätzen,
vom ersten Gleis der Bahnhofhalle
wird der Zug jetzt gleich abfahren!

Ser Pester Zug fährt ab!
Unterwegs kaum hält er an,
der Pester Schnellzug fährt ab,
einsteigen! Einsteigen!

A FŐKALAUZ mellett elmegy MÁRTA, tökéletes inkognitóban: paróka, sötét szemüveg, stb. A FŐKALAUZ bizonytalanul utána fordul, mint akinek rémlik valami. MÁRTA fölszáll a vonatra, belép a kupéba, leteszi a kezításkáját. A zenében elindul a vonat, a FŐKALAUZ eltűnik a színről. MÁRTA elővesz valami német nyelvű lapot. de nem olvassa, csak leteszi az ülésre. Leveti a szemüvegét és azt énekli:

MÁRTA: *(ének)* Ki hirtelen, hírnévre vágyik,
s ha hirtelen megjön a hírnév,
híres lesz látástól vajulásig,
s hogy ez mily rossz, el sem is hinnéd.

Míg itten kérnek egy autogrammot,
már ottan éppen fotografálnak,
ha már híres vagy, nyugalmad ugrott,
mert abba mindig beletrafálnak.

Hát ezért kell az inkognitó,
ne ismerjen meg a saját anyám,
fölteszek egy sötét szemüveget,
elváltoztatom a frizurám;
talán megvéd az inkognitó,
inkognitóban inkogni jó.

A színész sok szerepet játszik,
s ha hirtelen megjön a hírnév,
már egyetlen szerepre vágyik,
s hogy ez melyik, el sem is hinnéd.

Ez a szerep sosem kap tapsot,
sőt ebben épp az volna bukás,
ha így is kérnek egy autogrammot,
az egy bukás, egy kész lebukás.

Mert ez a szerep az inkognitó,
ebben nem néz meg a saját anyám,
itt magam rögtönzöm a szöveget,
magam csinálom a frizurám;
mert talán megvéd az inkognitó,
inkognitóban inkogni jó.

Sminkelek, rúzsosok, készül a maszk,
majd fölteszem a vendéghajam,
s halljátok végül a végső panaszt:
tükörbe nézek s nem látom magam.

Már sohasem találkozom velem,
nézem, hogy miféle alak az ott,
mert nem csak azt játszom már, aki nem,
de azt is játszom, aki vagyok.

Ilyen szerep az inkognitó,
tán magam vagyok a saját anyám,
ha el kell döntenem, hogy ki legyek,
zavarba jövök, zavarba ám.

Mert kulcsszerep az inkognitó,
sosemvolt záruk nyitóját nyitó.

A dal után MÁRTA leül. Újságot olvasna, de máris belép a FŐKALAUZ.

FŐKALAUZ: *(próza)* Guten Tag, gnädige Frau, entschuldigen Sie ...

MÁRTA: Warum stören Sie mich?

FŐKALAUZ: Entschuldigen Sie, gnädige Frau, ... Ihre Fahrkarte, bitte.

MÁRTA: Oh ja, bitte.

FŐKALAUZ: Danke sehr. Ist alles in Ordnung? Möhten Sie etwas essen oder trinken? Eine Tasse Tee oder Kaffee zum Beispiel ..

MÁRTA: Nein, nein, danke sehr. Ich wünsche nur Ruhe ...

FŐKALAUZ: Ich möchte etwas fragen ... Entschuldigen Sie, ich möchte etwas fragen.

MÁRTA: Fragen Sie.

FŐKALAUZ: Ich habe eine Ahnung ... Jemand sieht Ihnen... Eine grosse Ungarische Schauspielerin... nämlich die fantastische Kállóy Márta. Kennen Sie Kállóy Márta? Sie hatte auch einen andere Name, sie war die kleine Hajas Lulu. Und nun ist sie die grosse Kállóy Márta. Kennen Sie sie?

MÁRTA: Züszgott.

FŐKALAUZ: Hát magyar tetszik lenni? Hát ugye, hogy magyar tetszik lenni! Mindjárt gondoltam! Az én szemem nem csal! Azért is mertem kérem megszólítani.

MÁRTA: De meg ám. Németül.

FŐKALAUZ: Németül, hát németül, hát nem mondhattam magyarul, hát ezt a Wiener sniclit tetszett olvasni, kérem ... A Kállóy művésznő, az tetszik lenni, ugye? Inkognitóba'! Értem! Értem. Tetszett már nálam utazni egy az egybe is. Csak hát ugye röpülnek az évek. Kicsit meg is tetszett öregedni.

MÁRTA: Pistám!

FŐKALAUZ: Bocsánat ... Én csak úgy mondom, ahogyan a szájamon kijön. Már meg ne tesszen értődni. De hát nem lehet a művésznőt nem megismerni!

MÁRTA: Kérem, ne szólítson művésznőnek.

FŐKALAUZ: Ja persze! Bocsásson meg, méltóságos asszonyom ....
(ének) A bárónét mindenki ismeri!
Hisz a báróné ugyebár isteni!

MÁRTA: Ne túlozzon, hisz túlzás ez, tudom,
és egyébként is eléggé unom.

FŐKALAUZ: Más nincs a bárónéhoz fogható!

MÁRTA: Ne mondja ennyiszor, bár megható.

FŐKALAUZ: A bárónét imádja Budapest!

MÁRTA: Jaj, drága Pistám, honnan veszi ezt?

FŐKALAUZ: *(próza)* Most akkor tényleg a bélteky báróné tetszik lenni? Vagy csak az inkognitó miatt?

MÁRTA: Tényleg.

FŐKALAUZ: Szóval hozzá tetszett menni mégis ahhoz a báró úrhoz. Olvastam én erről valamit az újságban, de azt hittem, csak olyan pletyka.

MÁRTA: Pedig tényleg hozzámentem.

FŐKALAUZ: Istenem! Művésznő! vagyis a báróné! A kis művésznő, akiből csak egy volt!

MÁRTA: Mindenkiből csak egy volt, Pistám!

FŐKALAUZ: Milyen szépen tetszett mondani! Milyen szépen, istenem. Mindenkiből csak egy volt. *(Elfordul, elindul kifelé)* Jó utat kívánok.

MÁRTA: Pistám! Mi van magával?

FŐKALAUZ: Semmi, semmi. Csak eszembe jutott ... hogy a fiamból is csak egy volt. Meghalt. Elesett októberben, tizennyolcban. Mikor már majdnemhogy vége volt az egésznek. Ott is van eltemetve, valahol OLaszországban. És ennek már hat éve. Éppen hat éve. Nem is tudom, sok-e, kevés-e. De még ma is, mikor Nyugatnak megyünk, Bécsnek, akkor mindig úgy érzem, hozzá megyek. Hazafele meg mintha távolodnék tőle. Csak a színházaktól félek otthon. Azoktól nagyon. Mindég el kell mennem a Víg előtt, ahogy megyek a Nyugatiba. Habár most már majd nem a Nyugatiba megyek, hanem a nyugdíjba. Örülök is, hogy így együtt utazunk, mert ez az utolsó utam ... vagy hogy is mondjam. Szóval legutóbb is, ahogy elmentem a Víg előtt, hát az egy fájdalom, kérem, egy fájdalom az nekem, már én csak így tudom ezt mondani. Hogy mondok: na benézek a fiúhoz .... aztán meg rájövök, hogy már hiába néznék.

(ének) Én mindenemet od'adtam a színházért,
de mostanság már amondó, már amondó vagyok,
hogy a színház, a színház, az egy másik világ,
járjanak csak, járjanak oda a boldogok!

Szétnyílik a függöny, elalszik a fény,
föltáru a sok titok,
egy ütemre lélegzik a zsúfolt terem,
élvezi a varázslatot!

Én soha többé nem megyek már színházba,
én kérem már lemondó, már lemondó vagyok,
a zínház, a színház, az egy másik világ,
járjanak csak, járjanak oda a boldogok!

(*próza*) Na, hát ezért nem járok azóta színházba én. A Vigbe meg különösképpen nem, tetszik engem érteni. De hát nem is ezért jöttem. Jegyit kezeltem már?

MÁRTA: Igen, már kezelte. ... A fia a Vigben játszott?

FŐKALAUZ: Nem játszott az kérem! Dolgozott! Díszletmunkás volt. Hiszen már meséltem is róla ... Ja persze, az nem magácska volt ... Erről jut eszembe, tetszik tudni, kit láttam a másodosztályon?

MÁRTA: Kit?

FŐKALAUZ: Azt a másik művésznőt ... a Jászi Juditot.

MÁRTA: A másodosztályon?

FŐKALAUZ: Ott, kérem. Emlékszek, tetszett vele utazni, még a háború előtt. Meg még később is. Na, gyerünk tovább. (*Indul kifelé*)

MÁRTA: Pistám! Tényleg őt látta?

FŐKALAUZ: Bizisten. Már Bécsbe' föltűnt, mikor fölszállott. Aztán már a határnál jártunk, mikor eszembe gyött, hogy mért olyan ismerős az ábrázatja. (*Megint elindul kifelé*) Kezcsókolom.

MÁRTA: Pistám! Idehívná?

FŐKALAUZ: Én ide. Csak hát szabál az szabál. Neki oda szól ám a jgye, kérem.

MÁRTA: Hát majd rendez magával.

FŐKALAUZ: Nem akarok beleszólni, kérem, de ugye nyilván nem véletlenül utazik a másodikon. Hiszen mindig elsón járt.

MÁRTA: Várjon. (*Pénzt ad neki*) ... Fogja. Ennyi elég lesz?

FŐKALAUZ: Elég! ... Tessék, itt a visszajáró. ... Már hívom is. (*Kimegy*)

MÁRTA *kicsit rendezkedik, kezítükrébe pillant. Jön a FŐKALAUZ és JUDIT, aki föltűnően meghízott. A FŐKALAUZ két kopott bőröndöt cipel mögötte. A bőröndöket a csomagtartóba helyezi és szótlanul távozik.*

JUDIT: Szervusz Mártám!

MÁRTA: Szervusz Judit!

JUDIT: (*ének*) Köd előtted, köd megöttem,
honnan jöttél, honnan jöttem,
én hat éve, te hat éve,
én hány éve, te hány éve?

MÁRTA: Annyi minden történt közben,
honnan jöttél, honnan jöttem?
Annyi minden, annyi semmi,
élni kellett, lenni, lenni.

KETTEN: Itt ülünk a múltunk szélén,
s átbukunk egymás meséjén.
Más utaknak más emlékén,
átbukunk egymás meséjén.

JUDIT: Van-e válasz, van-e kérdés,
mennyi bánat, mennyi sértés.
El se tűntél, el se tűntem,
csak maradtam, menekültem.

MÁRTA: Évek jöttek, évek mentek,
álmok voltak, múlttá lettek.
Célok, hitek, vágyak, tervek:
egytől egyig szétperegtek.

KETTEN: Itt ülünk a múltunk szélén,
s átbukunk egymás meséjén.
Más utaknak más emlékén,
átbukunk egymás meséjén.

JUDIT: Most figyelj csak, most figyeljek,
honnan kezdjem, honnan kezdjed?
Egyik mesél, egyik kérdez,
én figyelek, én beszélek.

KETTEN: Köd előtted, köd mögöttem,
honnan jöttél, honnan jöttem?

MÁRTA: (*próza*) Judit! Drága Judit!

JUDIT: Csak semmi örvendezés. A jegyet köszönöm. Hiába, nehéz megszokni a
rosszabbat ... Mennyire megváltoztál.

MÁRTA: Te viszont még most is a régi vagy!

JUDIT: Ha bután viselkedsz, megharagszom. Ne legyen lelki furdalásod. Téged egyenesen
szeretni kell érte, hogy olyan okosan gazdálkodtál a tehetségeddel. Mindig tudtad,
mibe mikor kell belefognod és mit mikor kell abbahagynod.

MÁRTA: Dehogyan tudtam. Tavaly én is elvesztettem a fejemet. Férjhez mentem.

JUDIT: Az még nem olyan nagy baj.

MÁRTA: Hagyjuk ezt. Inkább magadról beszélj.

JUDIT: Én csináltam egy-két bolondságot. Pestről korán mentem el, Bécsbe meg későn
érkeztem... Azt nyilván tudod, hogy tizennyolc óta ott élek.

MÁRTA: Hát persze, hogy tudom! Persze.

JUDIT: Szóval nem tudtad. Mindegy. Nem is olyan fontos. Évek óta nem történt velem
semmi. Amikor Willi meghalt ...

MÁRTA: Igen, hallottam, hogy elesett szegény ...

JUDIT: Nem esett el. Bevonult, túlélte a harcokat, hazajött, és akkor elvitte a
spanyolnátha. Azután én is megbetegedtem, a Willi anyja ápolt. Özvegy
menyasszony lettem, mint az apácák. Közben a vörösök idején valami marha
újságíró írt hozzám egy nyílt levelet, hogy a nagy tragikának itthon a helye. És
ezért aztán mostanáig haza se engedtek.

MÁRTA: És mit csináltál? Leszerződöttél valahova?

JUDIT: Eleinte próbáltam, de nem ment.

MÁRTA: Hát csak csináltál valamit!

JUDIT: Csináltam. Eladónő voltam egy divatárüzletben.

MÁRTA: Micsoda?

JUDIT: Bugyikat árultam, szívem.

MÁRTA: Nagyon érdekes lehet. Igazán érdekes munka .... De most hálistennek hazajössz.

JUDIT: Igen. Mindenütt rossz, de legjobb otthon.

MÁRTA: Milyen igazad van! Annyian elmentek a múlt években ... mintha a szél fújta volna szét az embereket. És nem nyúlt utánuk senki.

JUDIT: Legföljebb a rendőrség.

MÁRTA: Te, mielőtt most Bécsbe mentem, láttam egy olyan jelenetet az utcán! Épp a Nyugati előtt, ahogy kiszálltam a taxiból. Ha én tudnék dalt írni magamnak, hát ezt megírnám.

(ének) Szél fúj s az utcán egy

újságos újságot

árul és így kiabál:

Pesti Napló és

Kurír és Nemzet,

tessék, milyen lapra vár?

Az emberek pedig

jó lapra várnak, mit

ritkán osztanak nekik;

százféle újságban

kínálja a világ

egyforma rossz híreit.

Szél fúj és szétfújja

az összes lapokat

a tágas Körút fölött.

Szárnyait kitérve

röpül az Új Idők,

távolba száll, fönt köröz.

Viszi a szél
az Új Nemzedéket,
viszi a Népszavát;
szétfújja, széthordja
a Nemzetet,
és fúj és nem hágy alább.

JUDIT: *(próza)* Ebből nem dalt kéne írni, ez inkább filmre való.

MÁRTA: Azóta is úgy szereted a filmet?

JUDIT: Azóta is. Egy kicsit pótolta nekem a színházat. Nem tudtam színházba menni, elmentem moziba.

MÁRTA: Hogyhogy nem tudtál színházba menni? Nem értem.

JUDIT: Egyszerű. Nem volt rá pénzem, hát azért.

MÁRTA: Node hát téged mindenhová beengednek.

JUDIT: Beengedtek. Otthon.

MÁRTA: De most végre hazajöhetsz.

JUDIT: Hát haza.

MÁRTA: Nem is örülsz neki?

JUDIT: Van ezen örülnivaló?

MÁRTA: Hát akkor minek jössz haza? Ha még örülni sem tudsz neki?

JUDIT: Istenem, te még mindig milyen borzasztóan fiatal vagy!

MÁRTA: Hát tudd meg, te se vagy még olyan nagyon öreg!

JUDIT: Dehogynem. Már tíz éve is az voltam, amikor megismerkedtünk. Nagyon is jól érezted te ezt akkor. De az ember úgy meg van zavarodva, hogy már azt sem tudja megkülönböztetni, mi sértés és mi nem az. Ezért aztán azt veszi sértésnek, amit annak szokás venni. Amit mások is annak vesznek. Biztos, ami biztos. Hogy fiatal, hogy öreg, hogy kövér, hogy sovány... pedig ezeket csak jobb híján vagdossuk egymáshoz. Én például tudom, hogy megöregedtem és elhíztam... de most már nem érdekel.

MÁRTA: Dehogyis híztál meg ... Nagyon jó színben vagy ... Hát egy-két kilót fölszedtél, de annyi éppen hiányzott is rólad... De arra még mindig nem feleltél, hogy tulajdonképpen miért jössz haza?

JUDIT: Hát mert végre hívtak. .. Illetve nem is engem, hanem a régi Kövér Bertát. Még jó, hogy visszahíztam hozzá. Valakinek eszébe jutott az Apolló Kabaréban, hogy talán még él valahol az az énekesnő, akiről közben egy ágyút is elneveztek... Írt az igazgató, a Zdanek. Még a levélben is azt írja, hogy ezer bocsánat, ha tévedne, ő el sem is hiszi, hogy a Kövér Berta meg a Jászi Judit ugyanaz. *(Elkezdi kivenni ruhájából a töméseket, és csak most látjuk, hogy egyáltalán nem hízott meg, most is olyan, mint régen.)* És hogy neki most a Kövér Berta kéne, erre bejönne a nép. Úgy látszik, menni fpg... ha még te is ilyen szépen elhitted. Itt tömtem ki magam a mosdóban, amikor megtudtam, hogy jegyet váltottál rám. Gondoltam, megérdemelsz a pénzedért egy kis műsort, drágám.

MÁRTA: Úristen. Bocsáss meg. Hát mindig te voltál az erősebb.. Én meg! Tudod, hogy már nem játszom? A férjem nem nézte jó szemmel. Egy évig nem voltam színpadon. Aztán most Bécsben kipróbáltam, megy-e még? No, nem ment. Elénekeltem a régi slágereimet, udvariasan tapsoltak, ez volt minden. Én most már így maradok. Inkognitóban. Te meg hazajössz ...

JUDIT: Talán csak azért jövök haza, hogy megint érezzem, mennyire elvágódok innen. És hogy mennyire nem tudok elmenni végleg. Pedig messzire vágyom. Párizsba, Londonba, New Yorkba ... egyre messzebbre vágyom és egyre közelebb maradok.

(ének) Pigalle,
ó, a Pigalle,
az ember a lábán alig áll!

Odeon,
Odeon,
jaj, de elmennék oda én!

Mulatók,
mulatók,
ahol szájat ér a száj, csókot a csók,

s a pódium,
a pódium,
mely ópium nekem és ódium!

Fölszálló füstgomoly,
zsibongó zsöllyesor,
tenyényi asztalok,
s a főszám én vagyok!

Leomló függönyök,
lehulló öltönyök,
leomló férfiak,
egyetlen nő miatt!

Velem
forog a terem,
szerte csilló fények szertelen,

urak
csapata mulat,
értem csap föl ott a hangulat,

soha
nem volt e csoda,
szédül a zongorista, zongora,

e nő
ma itt a menő,
tapsok szárnyán száll ma fel ő,

KETTEN: Fölszálló füstgomoly,
zsibongó zsöllyesor,
tenyényi asztalok,
s a főszám én vagyok!
Leomló függönyök,
lehulló öltönyök,
leomló férfiak,
egyetlen nő miatt!

JUDIT: S a Soho!
A Soho!
Ott de jó lehet, nincs arra szó,
a Sohó-
ba soha
nem hívnak meg, nem jutsz el oda;
s a Montmartre!
A Montmartre!
Ott se leszel sztár, na mondd már,
és a Broad-
és a way!
Onnan aztán semmit ne remélj!

KETTEN: Na itt a Nagymező,
na itt légy nagymenő,
na ez jutott neked,
ez itt a ketreced.

MÁRTA: *(próza)* Milyen bűdös van.

JUDIT: Nagytétény! A disznók! Mindjárt otthon vagyunk!

FŐKALAUZ: *(belép)* Budapest, Nyugati Pályaudvar, végállomás!

JUDIT: Szervusz Mártám.

MÁRTA: Szervusz Judit.

JUDIT: Majd hívlak.

MÁRTA: Majd inkább én hívlak.

JUDIT: Ja ... jó. Szervusz.

FŐKALAUZ: *(ének)* Nyugati Pályaudvar, Budapest!
A bécsi gyors megérkezett!
Itthon vagyunk, végállomás,
Nyugati Pályaudvar, Budapest!

JUDIT: Itthon vagyok, bár nem vár senki rám,
de vár a korzó, Oktogon, Tabán,

a Dunapart, hidak, Margitsziget,
Andrássy út, Körút, Városliget!

MÁRTA: Itthon vagyok, a gyors hazahozott,
másutt se rosszabb és itthon se jobb;
nem játszom már, hisz báróné vagyok,
nem kellenek mulatók, színpadok.

FŐKALAUZ: Itthon vagyok, többet nem utazom,
megérkezett, megállt a vonatom.
Táskát, sapkát és mindent leteszek,
itthon vagyok és nyugdíjba megyek.

HÁRMAN: Nyugati Pályaudvar, Budapest!
A bécsi gyors megérkezett!
Itthon vagyunk, végállomás,
Nyugati Pályaudvar, Budapest!

JUDIT: Itthon vagyok és újra kezdek,
egy pódium még mindig jut nekem.
Egy pódium, egy talpalatnyi hely,
színész vagyok, nekem csak ennyi kell.

MÁRTA: Holnapra már mind köddé lesz, mi volt,
az Orfeum, hol annyi nóta szólt,
s a színpadok, hol játszottam sokat,
s a nézőtér, hol néztem másokat.

FŐKALAUZ: Végállomás, többet nem indulok,
nem visznek többé fényes Pullmannok,
már nincsen több érkezés, indulás,
már nincs, csak egy végső végállomás.

HÁRMAN: Itthon vagyunk, végállomás,
Nyugati Pályaudvar, Budapest!

VÉGE A III. FELVONÁSNAK